

ELŐSZÓ

Mi lehet a mentség egy újabb könyvre, amely Gödel nemteljeségi tételeit a művelt nagyközönség számára kívánja megvilágítani? A következő: nincs olyan könyv, amely a tételt nem csupán matematikai – többek között a bizonyításelméleti – szempontból mutatja be, de sorra veszi azt a meglehetősen sokféle álláspontot is, amelyeket a tételek matematikán kívüli jelentőségével kapcsolatban fogalmaztak meg.

A könyv jelentős részben azon alapul, hogy sokat olvastam és kommentáltam a Gödel tételeivel kapcsolatos megjegyzéseket. Amikor internetes forrásaimat megneveztem, az URL-eket nem adtam meg, ezek ugyanis gyakran eltűnnek. Amennyiben a szóban forgó passzusok még fellelhetők az interneten, egy kereső segítségével az Olvasó könnyen megtalálhatja őket.

Jó néhány esetben azoknak a megjegyzéseknek, amelyeket az internet alapján (alkalmanként kissé szerkesztett változatban) idézek, nem adtam meg a forrását. Ezek gyakran előforduló, sokak által képviselt nézeteket és érveket reprezentálnak.

Amikor köszönetet mondok azoknak, akik a könyv megírásában segítettek, azokkal kell kezdenem, akik az interneten közétették Gödel tételeivel kapcsolatos véleményüket, és akik nélkül ez a könyv valószínűleg nem is jelent volna meg. Sokat segítettek továbbá Andrew Boucher, Damjan Bojadziev, Alex Blum, Jeff Dalton, Solomon Feferman, John Harrison, Jeffrey Ketland, Panu Raatikainen és Charles Silver megjegyzései. Nagyban támaszkodhattam a Luleåi Egyetem által biztosított forrásokra is, ezért szintén köszönetet mondok.

A mindezek után is megmaradt nemteljesség és inkonzisztencia miatti felelősséget elhárítom: elvégre Gödel bebizonyította, hogy bármely, a nemteljességi tételekről szóló könyv vagy nemteljes, vagy inkonzisztens. De talán mégsem ez a helyzet. Igaz, hogy a könyv egyes részei a matematikai bizonyításokhoz és definíciókhoz nem szokott Olvasó számára nehezen követhetőek, mégis úgy vélem: könyvem a matematikai logikában nem járatos Olvasót is felvértezi azokkal az ismeretekkel, amelyek alapján maga is megítélheti a nemteljességi tételekkel kapcsolatban levont következtetéseket, és megértheti, hogy a tételek milyen matematikai és filozófiai távlatokat nyitottak meg.